

Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
e_mail: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Consiliul Uniunii Avocaților

HOTĂRÂREA nr. 09 – 03¹ / 07.06.2024

privind prelungirea stagiului profesional în avocatură

La 07 iunie 2024 în ședință ordinară Consiliul Uniunii Avocaților a examinat chestiunea *Cu privire la prelungirea stagiului profesional în avocatură.*

În acest context s-a examinat cererea dlui Tarnovschi Daniel, înregistrată cu nr. 1703/2024 din 31.05.2024, prin care se solicită prelungirea stagiului profesional până la desfășurarea examenului de calificare din sesiunea de toamnă a anului 2024.

Circumstanțele de fapt:

Prin cererea petiționarului, Consiliul Uniunii Avocaților este informat despre faptul că, la 06.05.2022 a fost admis pentru efectuarea stagiului de pregătire profesională (legitimația de avocat stagiar nr. 1791 din 06.05.2022).

Termenul stagiului a expirat la data de 06.05.2024, adică după expirarea termenului de 24 luni prevăzut de art.19 alin.(1) a Legii nr. 1260-XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură.

În perioada derulării stagiului profesional a participat la două examene de calificare, care nu au fost promovate, iar ultimul examen de calificare la care a participat a fost pe data de 21.05.2024.

Potrivit dispoziției art.20 alin.(2) a Legii nr. 1260/2002, „(2) Persoana care a efectuat stagiul profesional și nu a promovat examenul de calificare poate participa la alte două examene de calificare. Dacă nu promovează de trei ori examenul de calificare, aceasta va fi admisă în profesie în condițiile art.18 și 19.”.

Astfel, conchide că, din analiza textuală a normei legale citate supra, persoana care nu a promovat prima dată examenul de calificare, poate participa la alte două examene de calificare.

Comunică în continuare că, cu toate acestea, deși norma legală permite participarea la alte două examene de calificare, stagiul profesional s-a finalizat la 06.05.2024 și nu este posibil de a obține experiență și abilități suplimentare în vederea promovării examenului de admitere în profesia de avocat.

În același timp, pentru petent, al doilea examen de calificare a fost pe data de 21.05.2024 și următorul examen de calificare va fi desfășurat în sesiunea de toamnă a anului 2024, iar în această perioadă de la finalizarea stagiului profesional și până la următorul examen de calificare din sesiunea de toamnă, rămân fără asistență juridică clienții ce au fost contractați de petiționar în perioada stagiului profesional.

Astfel, pretinde că, în perioada dintre expirarea legitimației actuale și data examenului următor, **are în calitate de avocat stagiar obligația de a continua să reprezente interesele**

clienților pe care i-a preluat anterior, iar lipsa unei legitimații valabile îl împiedică să-și îndeplinească atribuțiile profesionale și să respecte obligațiile deontologice ce îi revin.

Astfel, consideră că, rezultă existența unei situații excepționale în condițiile în care: i) stagiul profesional s-a finalizat la 06.05.2024 și până la următorul examen de calificare din sesiunea de toamnă, nu există un stagiul profesional și nu este posibil de a obține experiență și abilități suplimentare în vederea promovării examenului de admitere în profesia de avocat; ii) în această perioadă de până la sesiunea de toamnă nu este posibil nici de a fi admis la o nouă perioadă de stagiul în condiții generale; iii) până la sesiunea de toamnă rămân fără asistență juridică clienții contractați

Consiliul Uniunii Avocaților, examinând circumstanțele invocate, constată următoarele:

La 6 mai 2022 Consiliul Uniunii Avocaților prin hotărârea nr. 17-02/06.05.2022 a înregistrat contractul privind efectuarea stagiului profesional în avocatură dintre dl Tarnovschi Vasile, în calitate de avocat îndrumător, și dl Tarnovschi Daniel, în calitate de avocat stagiar, în condițiile prevederilor art. 19 alin. (1) din Legea 1260/2002 cu privire la avocatură.

Termenul stagiului profesional în avocatură a expirat la data de 06.05.2024, adică la expirarea termenului de 24 luni prevăzut de art.19 alin. (1) al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 3/1/2024 din 16 ianuarie 2024 (https://uam.md/wp-content/uploads/2024/01/3-Hot.nr_.3.1.2024-stabilirea-examenelor-CL.semnat.pdf) au fost stabilite datele examenelor de calificare în profesia de avocat din primăvara și toamna anului 2024.

În perioada efectuării stagiului profesional dl Tarnovschi Daniel a participat la două examene de calificare, după cum urmează:

I. în primăvara a. 2023 prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr.1/11/2023 din 26.05.2023 s-a aprobat rezultatele probei scrise a examenului de calificare în profesia de avocat, organizată la 23 mai 2023, respectiv dl Tarnovschi Daniel acumulând punctajul final 29,64 - nu a promovat examenul (1 hot nr 1 11 2023 din 26 05 2023 rezultate scris din 23 05 2023 semnat 2081 45.pdf (uam.md)),

II. În toamna a. 2023 Comisia de licențiere a profesiei de avocat prin hotărârea nr. 1/20/2023 din 10.10.2023 a constatat faptul de neprezentare a candidatului Daniel Tarnovschi înscris pentru susținerea examenului de calificare în profesia de avocat, proba scrisă organizat la 10 octombrie 2023.

III. în primăvara a. 2024 prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr.1/9/2024 din 24.05.2024 s-a aprobat rezultatele probei scrise a examenului de calificare în profesia de avocat, organizată la 21 mai 2024, respectiv dl Tarnovschi Daniel acumulând punctajul final 33,40 - nu a promovat examenul (1-Hot.nr_.1.9.2023-din-24.05.2024-rezultate-scris-din-21.05.pdf (uam.md)).

Circumstanțele de drept:

Dl Tarnovschi Daniel invocă în cererea depusă existența unei situații excepționale în condițiile în care: 1) stagiul profesional s-a finalizat la 06.05.2024 și până la următorul examen de calificare din sesiunea de toamnă, nu există un stagiul profesional și nu este posibil

de a obține experiență și abilități suplimentare în vederea promovării examenului de admitere în profesia de avocat; 2) în această perioadă de până la sesiunea de toamnă nu este posibil nici de a fi admis la o nouă perioadă de stagiul în condiții generale; 3) până la sesiunea de toamnă rămân fără asistență juridică clienții contractați în perioada stagiului profesional, ceea ce nu este în interesele clienților.

În conformitate cu prevederile art. 20 alin. (2) a Legii nr. 1260/2002, „(2) Persoana care a efectuat stagiul profesional și nu a promovat examenul de calificare poate participa la alte două examene de calificare. Dacă nu promovează de trei ori examenul de calificare, aceasta va fi admisă în profesie în condițiile art.18 și 19.”.

Cadrul legal prevede ca avocații stagiari a căror stagiul profesional a fost finisat, urmează să participe la examenul de calificare, însă nu le garantează prelungirea perioadei de stagiul profesional în avocatură până la epuizarea tuturor celor trei examene de calificare la care are dreptul să participe candidații la admiterea în profesia de avocat. În acest sens alin. (1) art. 19 al Legii nr. 1260/2002 stăruie că: „Stagiul profesional se finalizează la admiterea în profesia de avocat sau la expirarea a 24 de luni de stagiul, oricare dintre aceste două momente survine mai întâi.”.

Subliniem faptul că, petentul a avut posibilitatea să participe pe durata stagiului profesional în avocatură la 3 examene de calificare în profesia de avocat, dintre care la 2 a participat și la unul nu s-a prezentat.

În ceea ce privește cauzele în care aceștia au acordat asistență juridică, Consiliului Uniunii Avocaților a stabilit că aceste cauze urmează a fi preluate de avocații îndrumători, care contrasemnează contractele de asistență juridică respective.

Cu referire la prelungirea stagiului profesional în avocatură, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (1¹) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, prin derogare de la prevederile alin. (1), **în situații excepționale**, durata stagiului profesional poate fi prelungită în baza hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților. Din conținutul petiției nu rezultă nici o situație excepțională care să poată fi constatată de Consiliu și care ar putea constitui temei pentru prelungirea duratei stagiului profesional. Legislația nu consacră un drept stabilit prin lege privind prelungirea stagiului profesional pe motiv de continuare a desfășurării activității profesionale (acordarea asistenței juridice calificate în cauzele în care ați reprezentat clienții în calitate de avocat stagiar), ci doar din motive pe care CoUA le califică drept situații excepționale.

De asemenea, legislația nu prevede existența unui interes legitim privind prelungirea stagiului profesional în scopul executării depline a contractelor de asistență juridice încheiate pe perioada stagiului profesional în avocatură și de reprezentare în temeiul acestora pentru întreaga perioadă de examinare a litigiului, or în acest caz contractul de efectuarea a stagiului profesional încheiat cu avocatul îndrumător, cât și legislația, inclusiv Statutul profesiei de avocat și Codul deontologic al avocatului, prevăd soluții prin care să nu fie prejudiciat dreptul la apărare a clientului.

Totodată, prelungirea stagiului profesional în temeiul art. 19 alin. (1¹) al Legii nr. 1260/2002 are loc doar în cazul în care solicitantul deține statut de avocat stagiar și a cărui stagiul profesional nu s-a încheiat. În sensul art. 19 alin. (1¹) al Legii nr. 1260/2002 prelungirea operează doar în privința stagiului profesional care nu a fost încheiat, or nu se poate prelungi

un termen care s-a scurs. În speță, având în vedere că numele dvs lnu se regăsește în lista avocaților stagiați, mai sus nominalizată, rezultă că stagiul dvs profesional a încetat.

Prin opoziție față de regula generală introdusă la art. 19 alin. (1¹) al Legii nr. 1260/2002, menționată anterior, printr-o normă tranzitorie a art. II al Legii nr. 146/2020, se oferea, totuși, în anumite condiții, posibilitatea prelungirii stagiului pentru persoanele a căror durată a stagiului a expirat.

Potrivit notei informative al Legii nr. 146/2020 din 16.07.2020, în vigoare din 31.07.2020, pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură (a se vedea următorul link: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5171/language/ro-RO/Default.aspx>): „Prin modificarea actului normativ sus-menționat, autorul își propune de a oferi un instrument de reglementare în situația în care examenul de calificare în profesia de avocat, din motive justificate nu poate fi organizat imediat după expirarea perioadei de stagiul profesional.”.

În consecință, pentru situațiile în care avocații stagiați cărora le-a expirat stagiul profesional în avocatură și pentru care organul profesional al avocaților nu a avut posibilitatea să organizeze, „imediat după expirarea perioadei de stagiul profesional”, examen de calificare în profesia de avocat, sunt în drept să pretindă existența circumstanțelor excepționale care justifică prelungirea stagiului profesional în avocatură până la desfășurarea următorului examen de calificare în profesia de avocat, or legea permite participarea la 3 examene de calificare în profesia de avocat, inclusiv oferă un termen de 2 ani de la finalizarea stagiului profesional pentru a participa la examenul de calificare și posibilitatea prelungirii acestui termen în condițiile efectuării unui stagiul repetat de minim 6 luni (a se vedea în acest sens alin. (1) și (6) art. 19, alin. (2) art. 20 al Legii nr. 1260/2002).

Potrivit aceleiași note informative, art. 19 alin. (1¹) al propus de autorul legii nr. 146/2020 urmărește următoarele: „În opinia autorului oferirea dreptului Consiliului Uniunii Avocaților, care în conformitate cu articolul 38 alin. (1) al Legii Nr. 1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, este organul reprezentativ și deliberativ al avocaților din țară și asigură activitatea permanentă a Uniunii Avocaților, în situații excepționale de a prelungi termenul de efectuare a stagiului profesional, va permite respectarea de către stat, prin intermediul organelor sale de administrare în domeniul avocaturii, să ofere protecție împotriva șomajului persoanelor care din motive independente de voința lor, nu pot accede în profesia de avocat și totodată va exclude posibilitatea de adresare inclusiv și la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în vederea solicitării despăgubirilor.

[...]

În situația în care virusul COVID-19 va accelera pe teritoriul Republicii Moldova, fiind necesar de a reintroduce noi restricții de către autoritățile statului, vom fi în prezența unei situații în care persoanele care urmează să susțină examenul de calificare în toamna anului 2020, nu vor mai avea calitatea de avocat stagiar **din cauza imposibilității de a forma Comisia de licențiere a profesiei de avocat, fie din cauza amânării examenului de accedere în profesie din cauza riscului înalt de contaminare.** Astfel, vom fi în prezența unei **situații fără precedent** în care numărul avocaților stagiați se va reduce substanțial, iar pe cale de consecință potențialii justițiabili din lipsa veniturilor suficiente de a achita onorariul unui avocat cu experiență, vor fi nevoiți de a renunța la apărarea drepturilor sale pe cale

judiciară, fie vor merge personal în instanța de judecată, lucru care va diminua calitatea actului justiției din motiv că la examinarea cauzelor vor participa persoane fără studii în domeniul jurisprudenței.”.

Anume în acest sens considerăm că trebuie interpretată sintagma „situații excepționale”, după cum a înțeles autorul legii să-l imprime textului adoptat prin nr. 146/2020 din 16.07.2020, în vigoare din 31.07.2020, pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Suplimentar, conform alin. (1) art. 19 al Legii nr. 1260/2002 „(1) Persoana care a promovat examenul de admitere la stagiul efectuează un stagiul de pregătire profesională cu o durată maximă de 24 de luni. Avocatul stagiatar poate participa la examenul de calificare după efectuarea stagiului profesional de cel puțin 12 luni. Stagiul profesional se finalizează la admiterea în profesia de avocat sau la expirarea a 24 de luni de stagiul, oricare dintre aceste două momente survine mai întâi.”.

Astfel, legea în mod expres stipulează că stagiul profesional se finalizează la admiterea în profesia de avocat sau la expirarea a 24 de luni de stagiul, oricare dintre aceste două momente survine mai întâi.

În circumstanțele existente Consiliul UA nu constată existența unei situații excepționale prevăzută la art. 19 alin. (1¹) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură și consideră cererea petentului drept una neîntemeiată, motiv pentru care o va respinge.

Urmare a dezbaterilor, în conformitate cu prevederile art. 19, art. 20, art. 38 și art. 39, litera g) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova

HOTĂRĂȘTE:

- Art. 1.** Se respinge cererea dlui Tarnovschi Daniel, înregistrată cu nr. 1703/2024 din 31.05.2024, prin care se solicită prelungirea stagiului profesional, ca fiind neîntemeiată.
- Art. 2.** Prezenta Hotărâre intră în vigoare din momentul adoptării și se publică pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.
- Art. 3.** Prezenta Hotărâre poate fi contestată în ordinea contenciosului administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, str. Kiev 3, mun. Chișinău, în termen de 30 de zile de la publicare, fără recurgere la procedura prealabilă.

Președintele Uniunii Avocaților

Dorin POPESCU